

HUOM! TÄMÄ OHJE ON VANHENTUNUT! 11.7.2024 päivitetty versio löytyy <https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/lintuinfluenssa/toimenpideohje-ihmisen-lintuinfluenssatartuntojen-torjumiseksi>

Toimenpideohje ihmisen lintuinfluenssatartuntojen torjumiseksi

Päivitetty 1.11.2023

Tämä toimenpideohje on suositus, jota alueelliset ja paikalliset infektiotalan asiantuntijat voivat käyttää apuna, kun he laativat terveydenhuollon alueellisia ja paikallisia toimintaohjeitaan. Toimenpideohje ei ole juridisesti velvoittava.

Ohjeessa kerrotaan, miten toimitaan, kun ihmisellä epäillään lintuinfluenssaviruksen aiheuttamaa infektiota tai kun epäillään ihmisen altistuneen lintuinfluenssavirustartunnalle. A-tyypin lintuinfluenssaviruksen H5N1- ja H7N9-alytysin tai muun uuden tai harvinaisen alalytysin aiheuttama tauti on yleisvaarallinen tartuntatauti ((tartuntatautilaki 1227/2016 4.1 §, valtioneuvoston asetus tartuntataudeista 146/2017 1 §).

Tässä ohjeessa kerrotaan myös torjuntatoimista ja suojautumisesta, joilla ehkäistään lintuinfluenssaviruksen tarttumista ihmiseen.

Toimenpideohje on tarkoitettu

- hyvinvointialueiden tartuntataudeista ja infektiotautien torjunnasta vastaaville lääkäreille ja hoitajille
- ympäristöterveydenhuoltoon
- aluehallintovirastoille
- kliinisen mikrobiologian laboratorioille.

Toimenpideohjeen sisällys

- [Lintuinfluenssavirus](#)
 - [Lintuinfluenssatilanne vuonna 2023](#)
- [Taudinkuvat linnuilla](#)

- [Lintuinfluenssaviruksen tarttuminen](#)
- [Riski lintuinfluenssavirustartunnalle ja tartunnoilta suojautuminen lintu- ja eläinkontakteissa](#)
- [Suositus influenssarokotuksesta](#)
- [Taudinkuvat ihmisellä](#)
- [Suositus tehostetusta testaus- ja oireseurannasta syksyille ja talvelle 2023](#)
- [Lintuinfluenssaepäily altistumisen perusteella](#)
- [Toimenpiteet lintuinfluenssaepäilyssä](#)
 - Potilaan ohjaaminen tutkimuksiin
 - Potilaan haastattelu ja jatkotoimenpiteet
 - Viruslääkitys, hoito ja profylaksi
 - Varotoimet terveydenhuollossa
- [Näytteenotto ja laboratoriodiagnostiikka lintuinfluenssaepäilyssä](#)
- [Lintuinfluenssavirukselle altistuneiden jäljitys ja seuranta](#)
- [Tiedonkulku epäiltäessä ihmisellä lintuinfluenssa-altistusta](#)
- [Lintuinfluenssatapausten kansainvälinen ilmoittaminen](#)
- [Toimijoiden roolit ja vastualueet lintuinfluenssaepäilyissä tai -tapauksissa](#)
- [Kirjallisuutta ja linkkejä](#)
- [Yhteystiedot](#)
- [Työryhmä](#)

Lintuinfluenssavirus

Lintuinfluenssaviruksilla tarkoitetaan influenssa A -viruksia, jotka aiheuttavat tartuntoja luonnonvaraisissa linnuissa ja siipikarjassa. Lintuinfluenssavirukset luokitellaan matalapatogeenisiksi (LPAI, low pathogenic avian influenza) tai korkeapatogeenisiksi (HPAI, highly pathogenic avian influenza) niiden siipikarjalle aiheuttaman taudinaiheuttamiskyvyn perusteella tai HA-geenisekvenssin perusteella.

Ainoastaan alatyypin H5- ja H7-viruksilla on todettu HPAI genotyyppiä, jotka kykenevät aiheuttamaan systeemisiä infektioita linnuilla.

Lintuinfluenssatilanne vuonna 2023

Suomessa vuonna 2023 linnuilla ja muilla eläimillä todettu **HPAI H5N1 (clade 2.3.4.4b) influenssa A -virus** on levinnyt vuodesta 2020 alkaen laajasti maailmalla. Euroopassa viruksen kierto on vakiintunut vesi- ja rantalintupopulaatioihin aiheuttaen lintujen joukkokuolemia sekä laajoja epidemioita myös siipikarjapopulaatioissa. Myös infektioita nisäkkäissä on todettu, osalla nisäkkäistä tauti on ollut vakava. Suomessa on vuodesta 2021 alkaen todettu

taudinpurkauksia luonnonvaraisilla linnuilla. Lisäksi virusta on todettu ketusta, saukosta ja ilveksestä.

Vuonna 2023 **HPAI H5N1 (clade 2.3.4.4b) influenssa A -virus** on aiheuttanut poikkeuksellisen suuria luonnonvaraisten lintujen joukkokuolemia Suomessa. Virus on levinnyt Suomessa ensimmäisen kerran turkistarhaeläimiin.

Yksittäisiä ihmisten influenssa A(H5, clade 2.3.4.4b) -infektioita on todettu Aasiassa, Amerikassa ja Euroopassa. Ihmiset ovat lähes poikkeuksetta saaneet lintuinfluenssavirustartunnan kosketeltuaan sairasta tai kuollutta influenssaviruksen infektoimaa lintua tai oltuaan läheisessä kontaktissa sairastuneeseen siipikarjaan. Maailman terveysjärjestö (WHO) seuraa kaikkien ihmistartuntojen määrää ja tapauskuolleisuutta maailmanlaajuisesti.

Suomessa linnuista on löydetty sekä matala- että korkeapatogeenisia lintuinfluenssaviruksia, mutta ihmisillä tartuntoja ei ole todettu.

THL seuraa kansainvälistä tartuntatautilannetta ja saa säännöllisesti tietoa lintuinfluenssan esiintymisestä ECDC:n ja WHO:n kautta.

THL tiedottaa uusista merkittävistä lintuinfluenssaan liittyvistä tapahtumista Infektiouutisissa. [Infektio ja rokotusuutiset](#)

Lintuinfluenssan esiintyvyydestä Euroopassa (EU/ETA) ja maailmalla on luettavissa katsauksesta, jota julkaisevat Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (European Food Safety Authority, EFSA), Euroopan tautikeskus (European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC) ja Euroopan Unionin lintuinfluenssan referenssilaboratorio (European Union Reference Laboratory for Avian influenza, EURL).

[Avian influenza overview \(ECDC, englanniksi\)](#) Linkki toiselle sivustolle Avautuu uudessa välilehdessä

Taudinkuvat linnuilla

Linnuilla oireet vaihtelevat viruksen taudinaiheuttamiskyvyn, lintulajin, lintujen iän, elinolosuhteiden ja vastustuskyvyn mukaan.

Siipikarjalla tyypillisiä taudin oireita ovat apaattisuus, ruokahaluttomuus, muninnan lasku ja pään alueen turvotus ja korkea kuolleisuus. Myös hengitystieoireita, neurologisia oireita ja ripulia saattaa esiintyä.

Linnuilla taudin itämisaika on yleensä 3–5 vuorokautta, mutta se voi vaihdella muutamasta tunnista kahteen viikkoon.

Lisätietoja lintuinfluenssasta on Ruokaviraston sivuilla.

[Lintuinfluenssa \(Ruokavirasto\)](#) Linkki toiselle sivustolleAvautuu uudessa välilehdessä

Lintuinfluenssaviruksen tarttuminen

Lintuinfluenssavirukset tarttuvat kosketus- ja pisaratartuntana silmien, suun ja hengitysteiden limakalvojen kautta, myös ilmavälitteinen tartunta on mahdollinen.

Tietyt lintuinfluenssavirustyytit ovat satunnaisesti aiheuttaneet tartuntoja ihmisissä ja muissa nisäkkäissä. Ihminen on yleensä saanut tartunnan käsiteltyään sairastunutta tai kuollutta lintua, linnun eritteitä (sylki ja uloste) tai linnun eritteillä saastunutta materiaalia **ilman asianmukaisia suojavarusteita**.

Yksittäisiä henkilöstä toiseen tapahtuneita tartuntatapoja on todettu, mutta ne ovat hyvin harvinaisia ja tällöin henkilöiden välinen kanssakäyminen on ollut poikkeuksellisen tiivistä, esim. perheenjäsenten kesken. Jatkuvia tartuntaketjuja ihmisestä toiseen ei ole todettu.

Suomessa linnuilla ja muilla eläimillä todettu H5N1 2.3.4.4b -viruskanta ei ole tarttunut ihmisestä toiseen.

Alla on esimerkkejä tartuntatavoista:

- suora kosketus eläviin tai kuolleisiin tartunnan saaneisiin lintuihin tai muihin eläimiin, niiden ulosteisiin tai muihin elimistön nesteisiin tai eritteisiin
- vierailu tai työskentely tilassa, jossa on tai on ollut lintuinfluenssaan sairastunutta siipikarjaa, ja/tai sairaita luonnonvaraisia lintuja, ja/tai muita eläimiä
- kosketus eritteillä tahraantuneisiin pintoihin häkissä, vajassa tai muissa tiloissa, joissa on ollut sairaita lintuja tai muita eläimiä
- läheinen kontakti lintuinfluenssaan sairastuneeseen henkilöön.

Riski lintuinfluenssavirustartunnalle ja tartunnoilta suojautuminen lintu- ja eläinkontakteissa

ECDC:n tekemän riskinarvion perusteella väestön riski saada HPAI H5N1- lintuinfluenssatartunta on pieni. Lintujen kanssa työskentelevien riski tai HPAI H5N1 -lintuinfluenssalle altistuneiden riski saada tartunta on pieni tai kohtalainen.

Paras tapa suojautua minkä tahansa mikrobin aiheuttamalta hengitystieinfektiolta on noudattaa hyvää käsihygieniää ja suojautua hengitystie-eritteiltä.

[Hengitystieinfektioiden ehkäisy](#)

Kun **linnuissa tai turkiseläimillä on todettu lintuinfluenssavirustartunta**, on erittäin tärkeää, että eläinten käsittelyyn, lopettamiseen, hävittämiseen ja puhdistustoimiin osallistuvat työntekijät suojautuvat asianmukaisesti.

Asianmukainen suojautuminen on huomioitava myös, kun käsitellään tartunnan saaneita lintuja ja turkiseläimiä ja niiden eritteillä tahraantuneita tarvikkeita tai oleskellaan eritteillä tahraantuneessa ympäristössä. Suojautumisesta ohjeistaa Työterveyslaitos:

[Lintuinfluenssalta suojautuminen \(Työterveyslaitos\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) Avautuu uudessa välilehdessä

Muiden kuin lintujen ja eläinten parissa työskentelevien on hyvä välttää tilanteita, joissa he voivat joutua kosketuksiin tartunnan saaneiden lintujen tai muiden eläinten ja niiden ulosteiden kanssa.

Siipikarjalla ja muilla eläimillä havaituista, lintuinfluenssaan viittaavista oireista sekä havaituista luonnonvaraisten lintujen joukkokuolemista ilmoitetaan kunnan- tai läänineläinlääkärille Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti.

- [Eläintaudeista ilmoittaminen \(Ruokavirasto\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) Avautuu uudessa välilehdessä
- [Ohje luonnossa liikkujille. Ilmoita kuolleista ja sairaista eläimistä sekä lähetä niitä tutkittavaksi. \(Ruokavirasto, pdf 2,4 Mt\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) Avautuu uudessa välilehdessä

Suositus influenssarokotuksesta

A(H5N1)- sekä muutamia muita influenssa A -viruksen alatyyppejä vastaan on kehitetty rokotteita, joita ei kuitenkaan ole yleisesti saatavilla.

Lintuinfluenssaviruksia vastaan on EU:ssa lääkeviranomaisen EMA:n hyväksymänä yksi inaktivoitu rokote (Aflunov), joka sisältää antigeenejä A/turkey/Turkey/1/2005 (H5N1)- (NIBRG-23) (clade 2.2.1) viruksesta.

Lisäksi EU:n markkinoilla on neljä prepandeemista influenssarokotetta, joita voidaan tarvittaessa räätälöidä suojaamaan lintuinfluenssaa tai mitä tahansa pandeemista influenssavirusta vastaan. Näiden rokotteiden hankinnasta ja käytöstä päätetään erikseen.

Kausi-influenssarokote

Kausi-influenssarokote ei suojaa lintuinfluenssavirustartunnalta. Tosin ainakin osalla kausi-influenssarokotteen saaneista on todettu osittaista ristisuojausta myös H5N1-viruksia vastaan.

Rokotteen antama suoja kausi-influenssaa vastaan vähentää riskiä lintu- ja ihmisinfluenssaviruksen samanaikaiseen infektiin. Kun vähennetään mahdollisuuksia kaksoisinfektioihin, vähennetään myös viruksen mahdollisuuksia geneettiselle muuntelulle tai sen perimän uudelleen järjestäytymiselle ja uuden pandeemista potentiaalia omaavan influenssaviruksen ilmaantumiselle.

Kansalliseen rokotusohjelmaan hankittuja kausi-influenssarokotteita suositellaan kaudella 2023–2024 kaikille niille henkilöille, jotka työnsä tai muun olosuhteen vuoksi ovat suurentuneessa lintuinfluenssaviruksen tartuntariskissä.

Suosittelemme kausi-influenssarokotusta tavanomaisten kohderyhmien lisäksi muun muassa:

- henkilöille, jotka ovat kosketuksissa siipikarjaan, erityisesti siipikarjatiloiilla asuvat ja työskentelevät henkilöt sekä eläinlääkärit
- henkilöille, jotka ovat kosketuksissa turkiseläimiin turkistarhoilla
- henkilöille, jotka osallistuvat sairaiden ja kuolleiden lintujen ja eläinten käsittelyyn ja hävittämiseen sekä tilojen puhdistamiseen
- virkaeläinlääkäreille
- laboratoriotyöntekijöille, jotka työskentelevät lintuinfluenssan näytteenoton parissa
- epäillyn tai varmistetun lintuinfluenssatapauksen lähikontakteille.

Lue lisää: [Kansallisen rokotusohjelman kausi-influenssarokotteita voidaan tarjota myös suuressa lintuinfluenssan riskissä oleville \(THL, 12.9.2023\)](#)

Kaikille terveydenhuollon työntekijöille, jotka osallistuvat potilaiden välittömään hoitoon tai huoltoon, suositellaan kausi-influenssarokotetta. Erityisen tärkeää rokotteen ottaminen on, jos hoitaa varmistettuja tai epäiltyjä lintuinfluenssatapauksia.

Lue lisää: [Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä lääkehuollon henkilöstö, joka osallistuu potilaiden ja asiakkaiden välittömään hoitoon tai huoltoon](#)

Kausi-influenssarokotteet saapuvat Suomeen syyskuun lopusta alkaen. Rokottaminen voidaan aloittaa lokakuun aikana. Jos lintuinfluenssan ilmaantuvuus pienenee, kun mennään talvea kohti, kannattaa kaksoisinfektion estämiseksi ja myös mahdollisen ristisuojaan kannalta rokottaa lintuinfluenssan altistumisriskissä olevat mahdollisimman pian, jo lokakuussa.

Kausi-influenssarokotuksesta huolimatta on tarpeen **huolehtia asianmukaisista varotoimista ja suojaautumisesta.**

Taudinkuvat ihmisellä

Lintuinfluenssavirukset ovat lintujen viruksia, joiden kyky aiheuttaa tautia ihmisessä on pääsääntöisesti heikko. Vain osa lintuinfluenssaviruksista aiheuttaa ihmisille taudin. Tieto itämisajasta on vielä rajallista. Itämisajan arvioidaan kestävän 7 vuorokauden saakka, useimmiten 2–5 vrk, mutta myös pidempiä itämisaikoja on kuvattu (17 vrk saakka).

Taudinkuvat vaihtelevat oireettomasta vakavaan virustyyppistä, tartuntareitistä sekä altistuksen voimakkuudesta riippuen. Yleisemmin oirekuva on hengitystieinfektio, mutta osalla sairastuneista saattaa esiintyä myös suolisto-oireita. Tartunnat perusterveillä henkilöillä voivat olla lieviä tai oireettomia, joten on mahdollista, että kaikkia tartuntoja ei tunnisteta. Iäkkäillä henkilöillä sekä henkilöillä, joilla on perussairauksia, on korkeampi riski sairastua vakavaan tautiin.

A(H7N7)- ja A(H9N2)-alatyypin virukset, ovat aiheuttaneet pääasiassa lieviä hengitystieinfektioita ja silmän sidekalvotulehduksia.

Vakavat infektiot ihmisellä

Ihmisillä vakavia infektiota ovat aiheuttaneet lähinnä A(H5)- ja A(H7)-alatyypin virukset, joiden aiheuttamissa infektioiden kuolleisuus on ollut korkea. On huomioitava, että virus muuntuu herkästi siirtyessään uuteen isäntälajiin, jolloin sen taudinaiheuttamiskyky voi muuttua.

Vakavassa infektiossa todetaan yleensä keuhkokuume ja äkillinen hengityksen vajaatoiminta (ARDS, äkillinen hengitysvajausoireyhtymä). Taudinkuvaan on kuulunut kuumetta, yskää ja hengenahdistusta.

Viime aikoina H5N1 2.3.4.4b alatyypin tartuntoja on todettu myös useilla nisäkäslajeilla ja niillä taudille ovat olleet ominaisia neurologiset oireet. **Neurologisten oireiden mahdollisuus on siksi tärkeää huomioida myös ihmisillä.** Näitä voivat olla epätavallinen äkillisesti alkanut päänsärky, niskajäykkyys, sekavuus, hämärtynyt tajunta tai halvausoireet, joille ei ole muuta selvää syytä.

Suositus tehostetusta testaus- ja oireseurannasta syksystä 2023 lähtien

Vaikka korkeapatogeeninen lintuinfluenssa A(H5) -tartunnat ovat ihmisillä äärimmäisen harvinaisia, eikä tartuntoja ihmisestä toiseen ole todettu, tilannetta on syytä seurata tarkasti. Alueilla, joilla on todettu lintuinfluenssatartuntoja eläimillä, suositellaan hengitystieinfektio-oireisilta henkilöiltä kysymään altistumista sairaille eläimille ja tekemään riskinarvio influenssa A- ja lintuinfluenssatestien tarpeesta.

Turkiseläinten parissa työskentelevien oireseuranta

Sairaisiin tai kuolleisiin turkiseläimiin kontaktissa oleville suositellaan jatkuvaa oireseurantaa. Jos oireita ilmaantuu, suositellaan aina yhteydenottoa terveydenhuoltoon.

- Tässä suositellaan huomioitavan myös turkiseläinten **lopetustyöhön ja lopettamisen jälkeiseen tarhan puhdistukseen sekä kuolleiden eläinten käsittelyyn osallistuvat henkilöt, joille suositellaan jatkuvaa tehostettua oireseurantaa** lopettamis- ja/tai puhdistustyön ajan ja kaksi viikkoa työn lopettamisen jälkeen. Oireisille henkilöille suositellaan testausta.

Turkiseläinten nahkontaan osallistuvia henkilöitä tulisi informoida lintuinfluenssan oireista. Heille **suositellaan jatkuvaa tehostettua oireseurantaa nahkontatyön ajan ja kaksi viikkoa työn lopettamisen jälkeen.** Oireisille henkilöille suositellaan testausta.

Lisäksi THL suosittelee, että hengitystieoireiset henkilöt eivät olisi kontaktissa turkiseläinten kanssa silloin, kun infektion aiheuttajaa ei tiedetä tai sen tiedetään olevan koronavirus tai kausi-influenssa. Näin voidaan estää myös ihmisestä eläimiin mahdollisesti tapahtuvia koronavirus- ja kausi-influenssatartuntoja.

Lisätietoja:

[Altistuneiden informointi ja seuranta](#)

Turkiseläinten parissa työskentelevien lintuinfluenssatestaus

Jos turkiseläinten parissa työskentelevä henkilö saa lintuinfluenssaan viittaavia oireita, esimerkiksi hengitystie- tai neurologisia oireita, suositellaan testausta.

Hengitystieoireiset turkistarhan työntekijät suositellaan testattavan myös kausi-influenssan ja SARS-CoV-2 viruksen osalta, jotta estetään ihmisestä eläimiin siirtyviä tartuntoja.

THL suosittelee, että turkistarhatyöntekijöiden hengitystie-eritenäytteiden testaus (mukaan lukien kausi-influenssa ja koronavirus) tulisi tehdä kokonaisuudessaan HUSLAB:ssa, jossa näyte

voidaan käsitellä BSL-3-laboratoriossa. Turvatasovaatimus influenssa A (H5) -virukselle altistuneen henkilön hengitystie-eritteitä käsitellessä on BSL-2+, mukaan lukien vieritestit.

[Ohje turkistarhan työntekijöiden koronatestauksesta \(pdf 54,3 kt\)](#) Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF 54kB

Kun turkistarhalla todetaan ensimmäistä kertaa lintuinfluenssaan sairastuneita eläimiä, suositellaan, että kaikki turkistarhalla eläinten kanssa kontaktissa olleet henkilöt testataan kertaalleen riippumatta siitä, ovatko henkilöt suojautuneet asianmukaisesti.

Jos turkistarhalla on jo todettu lintuinfluenssatartuntoja, suosittelemme, että ilman asianmukaista suojautumista työskennelleet, eli lintuinfluenssalle altistuneet, testataan, vaikka heillä ei olisi oireita. Tämä suositus koskee myös henkilöitä, jotka käsittelevät kuolleita turkiseläimiä muissa paikoissa.

- Lisäksi turkistarhojen työntekijöiden testausta viikoittain suositellaan harkittavan riskinarvion perusteella (altistumisen kesto, jatkuvuus, suojainten käyttö) osana epidemiatilanteen seurantaan tarhoilla, joiden eläimillä on aiemmin todettu tartuntoja. Työterveyslaitos ohjeistaa suojainten käytöstä henkilöitä, jotka käsittelevät sairaita eläimiä tai hävittävät niitä.
[Lintuinfluenssalta suojautuminen \(Työterveyslaitos\)](#) Linkki toiselle sivustolle Avautuu uudessa välilehdessä
- Katso lisää tartuntareiteistä ja altistumiseen johtavista tilanteista:
[Riski lintuinfluenssavirustartunnalle ja tartunnoilta suojautuminen lintu- ja eläinkontakteissa](#)
[Lintuinfluenssaepäily altistumisen perusteella](#)

Testattavilta henkilöiltä suositellaan otettavan **nenänielutikku- ja pariseeruminäytteet**.

Näytteenotto-ohjeet on kuvattu tarkemmin:

[Näytteenotto ja laboratoriodiagnostiikka lintuinfluenssaepäilyssä](#)

Influenssa A -viruksen testaus sairaalapotilailta

Kaikilta vakavan hengitystieinfektion vuoksi sairaalahoitoon joutuvilta potilailta tulisi kysyä linnuille, luonnonvaraisille eläimille ja turkiseläimille altistumisesta edeltävän kahden viikon aikana.

Lisäksi suositellaan syksystä 2023 lähtien sairaalahoidossa olevien potilaiden testaamista **(myös ilman altistumishistoriasta johtuvaa epäilyä) influenssa A-viruksen varalta silloin, kun:**

1. Todetaan poikkeuksellinen hengitystieinfektioryvä
2. Potilaan taudinkuva on enkefaliitti, meningoenkefaliitti tai hänellä esiintyy vakavia akuutteja neurologisia oireita eikä taudin etiologia ole selvillä.
3. Potilaalla on vakava hengitystieinfektio, jonka taudinaiheuttaja on epäselvä.

Tässä tilanteessa tehdään influenssa-nukleiinihaponositustesti.

Influenssa A -positiivisista näytteistä suositellaan määrittämään viruksen alatyypin alueilla, joilla on todettu lintujen ja/tai muiden eläinten H5N1-tartuntoja tai kuolemia/joukkokuolemia. Muilla alueilla viruksen alatyypin määrittäminen tehdään riskinarvion perusteella. Jos alatyypityksessä kyseessä ei ole kausi-influenssa (H3 tai H1pdm), on tärkeää toimittaa näyte THL:ään tarkempiin alatyypimäärittäyksiin.

Jos potilas on altistunut lintuinfluenssalle edeltävästi, otetaan näytteet lintuinfluenssaepäilyn mukaisesti.

Näytteenotto-ohjeet on kuvattu tarkemmin:

[Näytteenotto ja laboratoriodiagnostiikka lintuinfluenssaepäilyssä](#)

Lintuinfluenssaepäily altistumisen perusteella

Mikäli suojaus on ollut asianmukaista, ei henkilöä pääsääntöisesti katsota altistuneeksi (ks. alla altistumisesta).

[Lintuinfluenssalta suojaus \(Työterveyslaitos\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) Avautuu uudessa välilehdessä

Lopullisen arvion mahdollisista altistuneista kussakin tilanteessa tekee tartuntataudeista vastaava lääkäri.

Altistuminen on mahdollista, jos henkilö ei ole suojautunut asianmukaisesti ja on

- käsitellyt siipikarjaa, luonnonvaraisia lintuja tai nisäkkäitä (eläviä tai kuolleita), joilla epäillään tai on todettu lintuinfluenssavirusinfektio
- osallistunut puhdistustoimiin paikoissa, joissa käsitellään lintuja tai eläimiä (eläviä tai kuolleita), joilla on varmistettu lintuinfluenssavirusinfektio

- oleskellut samassa tilassa henkilön kanssa, jolla epäillään tai on varmistettu lintuinfluenssavirusinfektio.

Lisää esimerkkejä siitä, missä tilanteissa virus voi tarttua:

[Lintuinfluenssaviruksen tarttuminen.](#)

Toimenpiteet lintuinfluenssaepäilyssä

Potilaan ohjaaminen tutkimuksiin

Turkiseläinten parissa työskenteleviä koskevat erilliset ohjeet tutkimuksiin ohjaamisesta.

[Suositus tehostetusta testaus- ja oireseurannasta syksystä 2023 lähtien](#)

Potilas ohjataan tutkimuksiin infektiolääkärin ohjeiden mukaan suoraan hänelle sopivimpaan tutkimuspaikkaan ylimääräisiä kontakteja välttämällä.

Jos terveydenhuollon vastaanotolle saapuu potilas, jolla epäillään

lintuinfluenssavirustartuntaa, potilas sijoitetaan erilliseen tilaan ja hänen kasvoilleen asetetaan kirurginen suu-nenäsuojus, mikäli potilaan vointi sallii.

Avohoidossa vastaanotolle hakeutunut tai puhelimitse yhteyttä ottanut potilas on syytä ohjata lintuinfluenssavirustutkimuksiin infektiolääkäriä konsultoiden, **jos seuraavat kaksi kriteeriä täyttyvät:**

1. Tautiin liittyy hengitystieinfektion oireita kuten yskää ja/tai hengitysvaikeutta ja
2. **Altistumistiedot:** potilas on 14 vuorokauden sisällä ennen oireiden alkua ollut kontaktissa lintuihin, niiden eritteeseen tai eläimeen tai sen eritteisiin, jolla epäilty tai todettu lintuinfluenssatartunta.

Lintuinfluenssassa saattaa esiintyä myös suolisto-oireita.

[Katso: Taudinkuva ihmisellä](#)

Sairaalassa potilaalle on syytä harkita lintuinfluenssavirustutkimuksia infektiolääkäriä konsultoiden, **jos seuraavat kaksi kriteeriä täyttyvät:**

1. **Taudinkuva:** äkillinen vakava infektiio, johon liittyy hengitystieinfektion oireita, kuten yskää ja/tai hengitysvaikeutta, radiologisesti varmistettu keuhkokuume tai ARDS (äkillinen hengitysvajausoireyhtymä) ja

2. **Altistumistiedot:** Potilas on 14 vuorokauden sisällä ennen oireiden alkua ollut kontaktissa lintuihin, niiden eritteeseen tai eläimeen tai sen eritteisiin, jolla epäilty tai todettu lintuinfluenssatartunta.

Lintuinfluenssan oirekuva vaihtelee virustyypeittäin. Myös lieväoireisen taudin taustalla voi olla lintuinfluenssa.

[Katso: Taudinkuva ihmisellä](#)

Potilaan haastattelu ja jatkotoimenpiteet

Potilasta hoitava lääkäri selvittää potilasta haastatteleamalla edellä kuvatut altistumis- ja oiretiedot sekä arvioi täyttyvätkö kriteerit.

Jos kriteerit täyttyvät, lääkärin tulee ilmoittaa epäilystä heti

- oman hyvinvointialueensa tartuntataudeista vastaavalle lääkärille **ja**
- **virka-aikana** Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle tartuntatautilääkärille (puh. 029 524 8557 tai tartuntatautilaakari(at)thl.fi).

Virka-ajan ulkopuolella oman hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän infektiolääkäripäivystäjälle (HUS-yhtymässä ympärivuorokautinen infektiolääkäripäivystys, puh. 09 4711), jonka kautta saa tarvittaessa yhteyden THL:n päivystäjään. Ilmoitus otetuista näytteistä tehdään THL:n (tt-lääkäri 029 524 8557 (virka-aikana) tai tartuntatautilaakari(at)thl.fi).

Alustava ilmoitus tehdään aina riippumatta siitä, onko potilas hakeutunut julkisen vai yksityisen terveydenhuollon toimipisteeseen. Puhelinkonsultaatiossa arvioidaan, onko kyseessä perusteltu syy epäillä lintuinfluenssaa, kun otetaan huomioon oirekuva ja altistumistiedot.

Tarvittaessa THL:n päivystäjä avustaa epidemiologisen riskinarvion tekemisessä. Jos riskinarvion perusteella lintuinfluenssaepäily on perusteltu, järjestetään näytteenotto. Samalla sovitaan yhteydenotosta näytteen vastaanottavaan laboratorioon (ks. kohta Näytteenotto ja laboratoriodiagnostiikka lintuinfluenssaepäilyssä).

Potilasta hoitavan lääkärin on tehtävä tartuntatauti-ilmoitus yleisvaarallisista tartuntataudeista. Puhelimitse tehty alustava ilmoitus on vahvistettava tartuntatauti-ilmoituksella tapauksen varmistuttua.

[Ohje tartuntatauti-ilmoituksen tekemiseen.](#)

Viruslääkitys, hoito ja profylaksi

Infektiolääkärin konsultaation perusteella aloitetaan

- potilaalle virustiläke
- mahdollisen altistumisen jälkeinen estolääkitys altistuneille henkilöille, mukaan lukien hoitohenkilökunta.

Huolellinen suojainten käyttö ja käsihygienia ovat ensisijainen keino tartunnantorjunnassa. Henkilöille, jotka eivät ole suojautuneet asianmukaisesti, voidaan aloittaa estolääkitys riskinarvion perusteella.

Riskinarviossa tulisi suojainten käytön lisäksi huomioida muun muassa seuraavat asiat:

- altistuksen kesto
- aika, joka altistumisesta on kulunut
- onko kyseessä epäilty vai varmistettu lintuinfluenssa tartunnanlähteenä
- altistuneen henkilön riskitekijät vakavalle taudinkuvalle.

Suosittellemme, että altistumisen jälkeinen estolääkitys aloitetaan mahdollisimman pian altistumisen jälkeen, kuitenkin viimeistään seitsemän vuorokauden sisällä altistumisesta.

Estolääkityksestä huolimatta on tarpeen **edelleen huolehtia asianmukaisista varotoimista ja suojautumisesta.**

Virustiläkkeiden käyttöä tulee rajoittaa sivuvaikutusriskin minimoimiseksi ja lääkeresistenssin kehittymisen ehkäisemiseksi. Suosittelemme lintuinfluenssatapauksen lähikontakteille [kausi-influenssarokotusta, jos he eivät ole sitä kuluvalle influenssakaudella saaneet.](#)

Varotoimet terveydenhuollossa

Koska lintuinfluenssavirukset saattavat aiheuttaa ihmisille vakavia, jopa henkeä uhkaavia infektioita, **hoitohenkilökunnan asianmukaiseen suojautumiseen on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota.**

Terveydenhuollon yksiköissä on tarpeen olla suunnitelma tartuntavaarallisen potilaan ohjaamisesta ja hoitopaikan valinnasta.

Kaikkien potilaiden kohdalla noudatetaan tavanomaisia varotoimia, jotka ovat perustana muiden varotoimiluokkien toimille.

Jos kliinisen taudinkuvan, altistumishistorian ja infektiolääkärin konsultaation perusteella päädytään tekemään lintuinfluenssavirustutkimuksia, hoitohenkilökunta noudattaa tavanomaisia, kosketus-, pisara- ja ilmaravotoimia ja käyttää seuraavia suojaimia:

- FFP2/3 hengityksensuojain
- Suojalasit tai kasvot peittävä visiiri
- Suojatakki tai hihallinen muoviesiliina
- Suojakäsineet

Suojahaalaria on mahdollista käyttää suojatakin sijasta, tällöin on huomioitava haalarin turvallisen riisumisen ohjeistaminen ja koulutus.

Mikäli alipaineistettua huonetta ei ole mahdollista käyttää, voidaan potilasta hoitaa yhden hengen huoneessa. On suositeltavaa, että potilaalla on käytössään oma WC.

FFP2/3 hengityksensuojain puetaan ennen potilashuoneeseen menemistä. Muut suojaimet puetaan ja riisutaan potilashuoneessa. Mikäli alipaineistetussa huoneessa on käytössä sulkutila, puetaan suojaimet sulkutilassa lukuun ottamatta suojakäsineitä, jotka puetaan potilashuoneessa.

Suojainten pukeminen:

Huoneen ulkopuolella tai sulkutilassa:

- Desinfioi kädet ja pue FFP 2/3 hengityksensuojain sekä tee tiiviystesti
- Pue silmäsuojaimet/kasvovisiiri
- Pue suojatakki

Potilashuoneessa:

- Desinfioi kädet ja pue suojakäsineet
 - Suojakäsineet puetaan desinfioituihin käsiin vasta silloin, kun niitä tarvitaan potilaan hoidossa ja ne vaihdetaan tarvittaessa puhtaisiin aseptisen työjärjestyksen mukaan.

Suojainten riisuminen:

Potilashuoneessa:

- Riisu suojakäsineet ja suojatakki
- Desinfioi kädet

Huoneen ulkopuolella tai sulkutilassa:

- Riisu suojalasit/visiiri ja hengityksensuojain

- Desinfioi kädet

Työterveyslaitos ohjeistaa suojainten käytöstä henkilöitä, jotka käsittelevät sairaita eläimiä tai hävittävät niitä. Eläinten käsittelyssä suojainten käyttö on erilaista kuin terveydenhuollon toimintaympäristössä tapahtuvassa potilaiden hoitotilanteissa.

Varotoimien kesto

Varmistetun tapauksen kohdalla pisara-, kosketus- ja ilmavarotoimia jatketaan 14 vuorokauden ajan oireiden alusta. Oireettomalla henkilöllä aika lasketaan positiivisesta testistä alkaen.

[Varotoimiluokat](#)

[Hengityksensuojainten käyttö](#)

[Hengityksensuojaimen pukemisohe \(pdf 624 kt\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) [Avautuu uudessa välilehdessä](#)

[Suojausohjeita henkilöille, jotka ovat kosketuksissa mahdollisesti infektoiduneiden lintujen ja materiaalien kanssa \(Työterveyslaitos\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#) [Avautuu uudessa välilehdessä](#)

[Juliste käsihygieniasta potilaille ja asiakkaille \(PDF 51,8 kt\)](#) [Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä](#) PDF 52kB

Näytteenotto ja laboratoriodiagnostiikka lintuinfluenssaepäilyssä

Suosittelimme, että altistuneiden ja lintuinfluenssaepäilyjen testaamisessa ei tehdä influenssan pikadiagnostiikkaa, sillä niistä saatu vastaus voi olla harhaanjohtava. Positiivinen influenssa A - tulos ei välttämättä tarkoita positiivista lintuinfluenssa H5-tulosta, vaan kyseessä voi olla myös tavallinen kausi-influenssa A(H3N2) tai A(H1N1)pdm09. Kaikista influenssa A -positiivisista näytteistä on tärkeää määrittää viruksen alatyypin. Negatiivinen testitulokset ei poissulje lintuinfluenssavirustartuntaa.

Lintuinfluenssalaboratoriodiagnostiikka on keskitetty julkiseen terveydenhuoltoon HUS Diagnostiikkakeskukseen. Myös TYKS:n klinisen mikrobiologian laboratoriolle on mahdollisuus tutkia näytteitä. Varmistusdiagnostiikka on keskitetty THL:n asiantuntijamikrobiologian yksikön virologian laboratorioon.

Suosittelut lintuinfluenssatestit

Lintuinfluenssaviruksen nukleiinihaponosoitustesti (PCR)

- zoonoosivirus, nukleiinihappo (-ZoonNhO), nenä-nielutikku-, yskös- tai nenänieluinmunäytteestä
- otetaan kaksi samanaikaista näytettä.
- oireettomilta altistuneilta näytteet otetaan 6–8 vuorokauden kuluttua viimeisimmästä altistuksesta. Oireettomien altistuneiden testaamista tehdään pääasiassa turkiseläimille altistumisen yhteydessä.

Nukleiinihaponosoitustestiä varten otetaan aina kaksi rinnakkaista näytettä. Molemmat näytteet toimitetaan HUS Diagnostiikkakeskukseen, joka toimittaa varmistusnäytteen THL:n asiantuntijamikrobiologian yksikön virologian laboratorioon.

Suositus lintuinfluenssavasta-aineiden määrittämisestä (koskee ainoastaan turkiseläimille altistuneita henkilöitä)

- pariseerumit
- ensimmäinen seeruminäyte otetaan 6–8 vuorokauden kuluttua viimeisimmästä altistuksesta ja toinen seeruminäyte noin 2 viikon kuluttua ensimmäisen seeruminäytteen otosta.

Jos henkilö altistuu toistuvasti ja häneltä on jo otettu ensimmäisellä testauksella pariseeruminäytteet, otetaan nyt ainoastaan yksi seeruminäyte 3 viikon kuluttua uudesta altistumisesta.

Näytteenotto-ohjeet on kuvattu tarkemmin:

[Lintuinfluenssan laboratoriotutkimukset](#)

Ennen näytteiden lähettämistä on tärkeää olla yhteydessä näytteet tutkivaan laboratorioon (HUS Diagnostiikkakeskus tai TYKS kliininen mikrobiologia) ja virka-aikana myös THL:ään.

HUS Diagnostiikkakeskukseen

- HUS Diagnostiikkakeskus, kliinisen mikrobiologian näytteiden vastaanotto, puh. 050 382 3762
- **Päivystysaikana** (arkisin klo 15.00—7.00 ja viikonloppuisin): HUS Diagnostiikkakeskus/virologian etupäivystäjä puh. 040 837 4010 tai puh. 040 837 4011

TYKS kliinisen mikrobiologian laboratorioon

- Tiedustelut diagnostiikasta: Kaisu Rantakokko-Jalava, puh. 050 4637270, Miia Laine, puh. 050 4637512

THL:ään

- Virka-aikana yhteys asiantuntijamikrobiologian yksikköön (puh. 029 524 6116) tai THL:n tartuntatautilääkariin (puh. 029 524 8557)
- Päivystysaikana HUS Diagnostiikkakeskuksen virologian etupäivystäjä ottaa yhteyttä THL:n päivystäjään, joka välittää tietoa THL:n sisällä.

Lintuinfluenssaepäilyssä näytteidenoton kanssa samanaikaisesti aloitetaan myös **alustava altistuneiden kartoitus** hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavan lääkärin ja/tai infektiolääkärin ohjaamana.

Lintuinfluenssavirukselle altistuneiden jäljitys ja seuranta

Altistuneiden jäljitys

Kun ihmisellä epäillään lintuinfluenssaa, käynnistää hoitava lääkäri yhteistyössä hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavan lääkärin kanssa altistuneiden kartoituksen. Altistuneiden kartoituksessa huomioidaan harkinnanvaraisesti myös henkilöt, jotka ovat käyttäneet asianmukaisia suojavarusteita.

Kun **epäillään lintuinfluenssataartuntaa luonnonvaraisissa linnuissa, siipikarjassa, turkistarhaeläimellä tai muulla nisäkkäällä**, läänineläinlääkäri vastaa siitä, että altistuneiden tiedot kerätään Ruokaviraston laatimalle lomakkeelle (Ruokaviraston toimintaohjekansion lomake B 13: Luettelo lintuinfluenssan torjunnan kenttätoimintaan osallistuneista).

Läänineläinlääkäri toimittaa tiedot THL:n tartuntatautilääkärille turvasähköpostilla. THL toimittaa tiedot edelleen hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille. Altistuneiden ilmoittamisesta läänineläinlääkäriltä suoraan hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille on sovittu erillinen menettely vuoden 2023 HPAI H5N1 (clade 2.3.4.4b) influenssa A -virusepidemian aikana.

Positiivisen diagnoosin varmistuttua joko ihmisellä, linnulla tai eläimellä, käynnistetään altistuneiden jäljitys. Vastuu tartunnanjäljityksestä on hyvinvointialueella ja tietyissä tilanteissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella (tartuntatautilain 23 §).

Altistuneiden informointi ja seuranta

Altistuneille tiedotetaan tartunnan mahdollisuudesta ja lintuinfluenssan oireista sekä annetaan ohjeet hoitoon hakeutumisesta, jos heille tulee lintuinfluenssaan sopivia oireita.

Terveysviranomaisten on hyvä suunnitella etukäteen, mihin terveydenhuollon toimipisteeseen oireiset henkilöt ottavat yhteyttä ja hakeutuvat hoitoon.

Lintuinfluenssavirustartunnalle altistuneiden henkilöiden on syytä olla seurannassa. Altistuneiden on hyvä mitata lämpö kahdesti päivässä kahden viikon ajan viimeisen altistuksen jälkeen.

Jos henkilöllä itsellään tai hänen perheenjäsenellään on jokin alla olevista oireista, hänen on tärkeää ilmoittaa siitä välittömästi terveysviranomaisille.

- kuume ($\geq 38^{\circ}\text{C}$) tai kuumeinen olo
- yskä
- kurkkukipu
- hengenahdistus
- mahasuolikanavan oireet
- silmäoireet.

Oireisten henkilöiden on tärkeää

- noudattaa terveysviranomaisten ohjeita
- hakeutua tutkimuksiin ja hoitoon
- olla lääkitsemättä itseään
- rajoittaa sosiaalista kanssakäymistä.

Myös lieväoireisen taudin taustalla voi olla lintuinfluenssa.

Humaanitapaukselle altistuneet

Yllä kuvattujen altistuneita koskevien suositusten lisäksi varmistetun humaanitapauksen lähikontakteille (esim. samassa taloudessa asuvat henkilöt, tai siihen verrattavissa oleva läheinen kontakti, terveydenhuollon henkilökunnan suojaamaton kontakti) suositellaan seuraavia toimia:

- 14 vuorokauden karanteeni
- aktiivinen oireseuranta.

Kaikkien lähikontaktien testaus, negatiivisen tuloksen jälkeen testaus uusitaan, jos oireita tulee.

Karanteeni ja eristys

Tarvittaessa hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän virkasuhteisella tartuntatautilääkärillä on mahdollisuus määrätä altistunut henkilö karanteeniin (tartuntatautilain 60 §) tai sairastunut eristykseen (tartuntatautilain 63 §). Altistuneen henkilön karanteenin pituudeksi THL suosittelee 14 vuorokautta viimeisestä altistumisesta. Sairastuneen henkilön eristyksen pituudeksi suositellaan 14 vuorokautta oireiden alusta tai oireettomalla henkilöllä positiivisesta testistä.

[Karanteeni ja eristys](#)

Tiedonkulku epäiltäessä ihmisellä lintuinfluenssa-altistusta

Virka-aikana ihmisen lintuinfluenssa-altistusepäilyssä:

- konsultoidaan hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavaa lääkärinä ja/tai infektiolääkärinä

sekä

- tiedotetaan epäilystä THL:n tartuntatautilääkärinä, puh. 029 524 8557, tartuntatautilaakari@thl.fi

Päivystysaikana otetaan tarvittaessa yhteys

- oman hyvinvointialueen tai HUSin infektiopäivystäjään (HUS puh. 09 4711), joka ottaa tarvittaessa yhteyden THL:n päivystäjään.
- tiedotetaan epäilystä THL:n päivystäjää HUSin infektiolääkäripäivystyksen kautta tai altistuneet ilmoitetaan THL:lle: tartuntatautilääkärinä, puh. 029 524 8557 (virka-aikana), tartuntatautilaakari@thl.fi

Hyvinvointialueiden THL:lle suorittamasta turkiseläinaltistumisten ja altistuneiden testaamisen ilmoittamisesta on sovittu erillinen menettely vuoden 2023 HPAI H5N1 (clade 2.3.4.4b) influenssa A -virusepidemian aikana.

THL käynnistää tarvittaessa selvitys- ja torjuntatoimet valtakunnallisella tasolla. THL auttaa tarvittaessa usean eri hyvinvointialueen alueilla asuvien altistuneiden jäljittämisessä sekä valtakunnallisessa tiedottamisessa.

Lintuinfluenssatapausten kansainvälinen ilmoittaminen

Kansainvälisen terveyssäännösten (International Health Regulation, IHR) mukaan mikä tahansa uuden influenssa-alatyypin aiheuttama tauti ihmisellä, myös ihmisellä todettu lintuinfluenssavirustartunta, on ilmoitettava WHO:lle vuorokauden sisällä.

Lintuinfluenssavirustartunnasta tulee ilmoittaa myös Euroopan tartuntatautivirastolle (ECDC) tartuntatautien varhaisvaroitusjärjestelmän (Early Warning and Response System, EWRS) kautta.

Kansainvälisestä raportoinnista vastaa THL.

Toimijoiden roolit ja vastualueet lintuinfluenssaepäilyissä tai -tapauksissa

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

THL vastaa väestön influenssavirusinfektioiden seurannasta. Tavoitteena on

- seurata influenssavirusten esiintyvyyttä ja influenssaviruksissa tapahtuneita muutoksia
- tunnistaa epätavallisia, uusia influenssaviruksia ja niiden aiheuttamia epidemioita, mukaan lukien ihmisten lintuinfluenssavirustartunnat.

Lintuinfluenssaepäilyssä ja sen varmistuessa THL toimii tiiviissä yhteistyössä alueellisten ja paikallisten terveysviranomaisten, Ruokaviraston ja Työterveyslaitoksen kanssa sekä seuraa lintuinfluenssan epidemiologista tilannetta.

THL raportoi ihmisissä todetuista lintuinfluenssatapauksista WHO:lle kansainvälisen terveyssäännösten mukaisesti ja ECDC:lle rajat ylittävien terveysuhkien säännösten mukaisesti.

Ruokavirasto

Ruokavirasto vastaa Suomessa siipikarjaa, luonnonvaraisia lintuja ja eläimiä koskevasta influenssaseurannasta ja influenssaepäilyjen tutkimisesta. Tarvittaessa Ruokavirasto käynnistää toimenpiteet taudin leviämisen ehkäisemiseksi ja taudin hävittämiseksi pitopaikasta yhdessä aluehallintoviraston kanssa.

Ruokavirastossa tutkitaan lintuinfluenssavasta-aineita siipikarjassa, lintuinfluenssaviruksen esiintymistä luonnonvaraisissa linnuissa ja kartoitetaan lintuinfluenssan riskitekijöitä.

Jos kansalainen epäilee lintuinfluenssavirustartuntaa linnuissa, hänen on tärkeää olla viipymättä yhteydessä kunnan- tai läänineläinlääkäriin, joka antaa toimintaohjeet.

Epäilytilanteessa virkaeläinlääkäri tarkastaa linnut ja ottaa tarvittaessa näytteitä linnuista tutkimuksia varten. Näytteenotossa noudatetaan Ruokaviraston erikseen antamia ohjeita. Eläinperäiset näytteet tutkitaan Ruokavirastossa.

- [Lintuinfluenssa \(Ruokavirasto\)](#)Linkki toiselle sivustolleAvautuu uudessa välilehdessä
- [Ohje luonnossa liikkujalle – Ilmoita kuolleista ja sairaista luonnonvaraisista eläimistä sekä lähetä niitä tutkittavaksi \(Ruokavirasto, pdf 2,4 Mt\)](#)Linkki toiselle sivustolleAvautuu uudessa välilehdessä

Työterveyslaitos (TTL)

TTL toimii asiantuntijalaitoksena työhön liittyvän lintuinfluenssavirustartunnan riskinarvioinnissa ja henkilönsuojainten käytössä työterveyshuollon tukena.

TTL laatii yhteistyössä työsuojeluviranomaisen ja THL:n kanssa ohjeet työntekijöiden suojaamisesta tartunnalta sekä työssä tarvittavista henkilönsuojaimista ja niiden käyttöperiaatteista. Lisäksi TTL arvioi, millaisia henkilönsuojaimia ja suojavaatetusta kussakin altistavassa työssä tarvitaan.

[Lintuinfluenssalta suojautuminen \(Työterveyslaitos\)](#)Linkki toiselle sivustolleAvautuu uudessa välilehdessä

Hyvinvointialue

Hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaava lääkäri vastaa alueellaan ihmisten lintuinfluenssatartuntojen torjunnasta sekä tartunnalle altistuneiden jäljityksestä ja hoitoon ohjauksesta.

Hyvinvointialue ohjaa ja tukee toimialueensa toimintayksiköitä lintuinfluenssan torjunnassa ja selvittää lintuinfluenssatartunnalle altistuneita. Hyvinvointialue varautuu lintuinfluenssatartuntojen torjuntaan ja potilaiden hoitoon sekä laatii varautumissuunnitelman.

Kunta

Tartuntatautilain (1227/2016, 31§) mukaan hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän tartuntataudeista vastaavan lääkärin on ilmoitettava kunnan eläinlääkintäviranomaiselle epäilemästään, toteamastaan tai tietoonsa tulleesta lintuinfluenssatapauksesta.

Kunnaneläinlääkäreiden yhteystiedot ovat saatavilla Ruokaviraston verkkosivuilla tai kyseisen kunnan verkkosivuilta.

[Eläinlääkäripalvelut \(Ruokavirasto\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä

Aluehallintovirasto

Aluehallintoviraston eläintautiviranomaiset ohjaavat ja valvovat lintuinfluenssan torjuntaa alueellaan, laativat alueellisen varautumissuunnitelman sekä ryhtyvät tarvittaessa toimenpiteisiin lintuinfluenssan ehkäisemiseksi ja hävittämiseksi.

Aluehallintovirastojen läänineläinlääkäreiden yhteystiedot ovat saatavilla Ruokaviraston verkkosivuilla.

[Eläinlääkäripalvelut \(Ruokavirasto\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä

Kirjallisuutta ja linkkejä

Lintuinfluenssa ja sen esiintyvyys

- [Lintuinfluenssa \(THL\)](#)
- [Lintuinfluenssa \(Ruokavirasto\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä
- [Influenza \(Avian and other zoonotic\) \(WHO, englanniksi\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä

Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskuksen suosituksia testauksesta ja seurannasta

- [Testing and detection of zoonotic influenza virus infections in humans in the EU/EEA, and occupational safety and health measures for those exposed at work. \(ECDC 3.10.2022, englanniksi\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä
- [Enhanced surveillance of severe avian influenza virus infections in hospital settings in the EU/EEA \(ECDC, englanniksi\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä

Influenssarokote

[Influenssarokote \(THL\)](#)

Lainsäädäntö

- [Tartuntatautilaki \(1227/2016\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä
- [Tartuntatautiasetus \(146/2017\)](#) [Linkki toiselle sivustolle](#)Avautuu uudessa välilehdessä

Lisätietoja

THL:n tartuntatautilääkäri, puh. 029 524 8557, tartuntatautilaakari@thl.fi

Työryhmä

THL:

Niina Ikonen

Jari Jalava

Anna Katz

Erika Lindh

Ruska Rimhanen-Finne

Liina Voutilainen

Sohvi Kääriäinen

Tarja Kuutamo

• Toimenpideohjeen edellinen versio

[Toimenpideohje ihmisen lintuinfluenssatartuntojen torjumiseksi, päivitetty 27.9.2023 \(PDF, 338 kt\)](#) Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF 337kB

Päivitetty: 17.4.2024